

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/162/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5313200438
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Yvetta Dzugasová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5313200438.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Yvetty Dzugasovej, sudcov JUDr. Jany Urbanovej a Mgr. Miroslava Šeptáka, v právnej veci navrhovateľa: AB - Centrum Michalovce, spol. s r.o., so sídlom Masarykova 57, Michalovce, IČO: 36 180 823, zastúpený advokátom Mgr. Mikulášom Pavlikom, so sídlom Š. Kukuru 14, Michalovce, IČO: 42 245 681, proti odporcovi: Ing. T. P., nar. XX.X.XXXX, bytom B. X. XXX, adresa na doručovanie N. XX, zastúpený advokátkou doc. JUDr. Miroslavou Vráblovou, PhD., so sídlom Kapitulská 6, Trnava, IČO: 42 292 646, o zaplatenie 346,- Eur s príslušenstvom, v konaní o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 4C/6/2013-51 zo dňa 27. mája 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Čadca č. k. 4C/6/2013-51 zo dňa 27. mája 2014 potvrdzuje.

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým rozsudkom zamietol návrh navrhovateľa na zaplatenie žalovanej sumy. Zároveň týmto rozsudkom uložil navrhovateľovi povinnosť nahradiť odporcovi trovy konania vo výške 103,80 Eur v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku na účet zástupkyne odporcu.

V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že požiadavka navrhovateľa na zaplatenie sumy 346,- Eur ostala len na úrovni tvrdení bez predloženia konzistentných dôkazov, keďže zmluva o zájazde (§ 741a a nasl. Občianskeho zákonníka) bola medzi účastníkmi uzavretá ústne. Ak si navrhovateľ uplatnil nárok na zaplatenie zvýšenej ceny zájazdu, v konaní nepreukázal skutkový ani právny základ takto požadovanej finančnej sumy. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania postupoval okresný súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti rozsudku okresného súdu podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ, ktorý sa domáhal jeho zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie. Uviedol, že súhlasil, aby sa pojednávanie dňa 27.5.2014 konalo bez jeho prítomnosti, avšak zároveň v ospravedlnení jeho neúčasti žiadal, aby súd konanie odročil na iný termín, ak by mal za to, že návrhu nie je možné v celom rozsahu vyhovieť. V danom prípade neboli objektívne naplnené predpoklady na procesný postup súdu, najmä s ohľadom na fakt, že išlo o prvé pojednávanie vo veci a z predchádzajúceho postoja navrhovateľa nemohol súd nadobudnúť dojem, že sa snaží o účelové a zbytočné prietahy v súdnom konaní. Tým, že súd rozhodol bez jeho prítomnosti a vypočutia jeho štatutárneho orgánu, odňal mu možnosť konať pred súdom. Uvedené pochybenie znamenalo aj porušenie princípu kontradiktórnosti súdneho konania. V dôsledku skutočnosti, že odvolateľ z objektívnych dôvodov nemal možnosť prezentovať svoj pohľad na prejednávajúcu vec, súd neúplne zistil skutkový stav veci, čo je aj v rozpore s § 153 ods. 1 O.s.p.

Odporca sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 212 ods. 1 O.s.p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p. tento rozsudok podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

Krajský súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa. Okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O.s.p. Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu je vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj krajský súd. Z uvedených dôvodov sa krajský súd v odvolacom konaní obmedzil iba na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Treba zdôrazniť, že navrhovanie dôkazov v občianskom súdnom konaní má priamu spojitosť s povinnosťou tvrdenia (§ 79 ods. 1 a § 101 ods. 1 O.s.p.). Povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť môže účastník plniť od začiatku konania, v žalobe, vo vyjadrení k nej, mimo týchto procesných úkonov, v rámci prípravy pojednávania, pri odročovaní pojednávania. Povinnosť označiť dôkazy sa vzťahuje na všetky tvrdenia, ktoré sa uviedli v žalobe a vo vyjadrení odporcu. Poslednou procesnou možnosťou splnenia dôkaznej povinnosti je okamih vyhlásenia uznesenia o skončení dokazovania (§ 120 ods. 4 O.s.p.). Cieľom povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na účastníkovi konania, bez ohľadu na jeho procesné postavenie. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých účastníkom v opačnom procesnom postavení než je účastník, ktorý nespĺnil alebo nedostatočne splnil svoju dôkaznú povinnosť.

Je predovšetkým na osobe tvrdiacej, že jej prislúcha nárok, tento riadne uplatniť a predložiť potrebné dôkazy o jeho existencii. Skutočnosti a dôkazy, ktoré účastník neuplatnil v konaní pred súdom prvého stupňa nemožno v zásade pred odvolacím súdom uplatniť (výnimky formuluje ustanovenie § 205a ods. 1 O.s.p.). V civilnom procese sa uplatňuje tzv. neúplný apelačný systém, kedy súd je viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania a účastník môže v odvolacom konaní vzniesť námietky proti postupu prvostupňového súdu len v prípade, ak dané námietky boli už predmetom posudzovania zo strany tohto súdu. Súd druhej inštancie vystupuje len ako opravný súd, jeho úlohou nie je vykonávať nové dôkazy, či zaoberať sa novými skutočnosťami, ktoré v prvostupňovom konaní neboli produkované.

V zmysle uvedeného potom druhostupňový súd pri odvolacom prieskume hodnotil len tie prípadné nedostatky, ktoré boli vytýkané navrhovateľom v odvolaní.

Podľa § 101 ods. 1 O.s.p. účastníci sú povinní prispieť k tomu, aby sa dosiahol účel konania najmä tým, že pravdivo a úplne opíšu všetky potrebné skutočnosti, označia dôkazné prostriedky a že dbajú na pokyny súdu.

Podľa § 101 ods. 2 O.s.p. súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní. Ak sa riadne predvolaný účastník nedostaví na pojednávanie ani nepožiadala z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd vec prejednať v neprítomnosti takého účastníka; prihliadne pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy.

Podľa § 119 ods. 1 O.s.p. pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

Právo účastníka, aby jeho vec bola prejednaná verejne a v jeho prítomnosti, zaručené článkom 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, nemožno chápať tak, že by súd nemohol konať a rozhodnúť vo veci bez prítomnosti účastníka, ale tak, že súd je povinný účastníkovi poskytnúť priestor na uplatnenie tohto práva. Uvedená požiadavka je vyjadrená hlavne v ustanovení § 115 O.s.p., ktoré súdu ukladá predvolať účastníkov na pojednávanie tak, aby mali dostatok času na prípravu, spravidla najmenej päť dní pred dňom, keď sa má pojednávanie konať. Je na účastníkovi, či využije svoje právo zúčastniť sa pojednávania na súde. Ak účastníkovi bráni určitá prekážka v účasti na pojednávaní, mal by z tohto dôvodu požiadať o odročenie pojednávania, pričom treba súdu oznámiť dôvod tejto žiadosti. Ustanovenie § 101 ods. 2 O.s.p. súdu umožňuje prejednať vec aj v neprítomnosti takéhoto účastníka, ktorý - hoci riadne predvolaný - sa nedostavil na pojednávanie, ani nepožiadala z dôležitého dôvodu o jeho odročenie. Z tohto predpokladu vychádza aj ustanovenie § 119 O.s.p., podľa ktorého pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov. Občiansky súdny poriadok bližšie nekonkretizuje čo treba považovať za dôležitý dôvod, ktorý bráni súdu vec prejednať v neprítomnosti účastníka. Takýto dôležitý dôvod, pre ktorý sa účastník nemôže zúčastniť pojednávania a žiada o jeho odročenie, sa musí vzhľadom na prekážku, ktorá mu v tom bráni, vyznačovať nepredvídateľnosťou, závažnosťou, rozsahom alebo z iných dôvodov aspektom ospravedlniteľnosti. Pritom môže ísť nielen o udalosti majúce objektívnu povahu (nezávislé od vôle účastníka), ale aj okolnosti spôsobené samým účastníkom alebo ním inak zavinené, ak ich možno v danej situácii považovať - najmä s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu a na pomery účastníka - za dôležité.

V posudzovanej veci vykonal okresný súd pojednávanie dňa 27.5.2014, a to bez prítomnosti navrhovateľa. Tento doručil prostredníctvom svojho zástupcu prvostupňovému súdu deň pred uvedeným pojednávaním ospravedlnenie jeho neúčasti na pojednávaní, ako aj neúčasti jeho zástupcu. Dôvodom neprítomnosti navrhovateľa mali byť „vážne osobné dôvody“, pričom advokát len konštatoval, že sa pripája k ospravedlneniu jeho klienta. Podanie obsahovalo žiadosť o odročenie pojednávania len pre prípad, že by súd mal za to, že je vo veci potrebné vykonať ďalšie dôkazy.

Takto formulovanú žiadosť o odročenie pojednávania nepovažoval ani odvolací súd za dôvodnú pre stanovenie iného termínu pojednávania a brániacu v ďalšom procesnom postupe bez prítomnosti navrhovateľa. Krajský súd upriamuje pozornosť na vyššie formulovaný názor, že je to práve navrhovateľ, ktorý zodpovedá za priebeh konania a jeho vlastný úspech v spore. Pokiaľ mieni uplatniť v civilnom konaní nárok, je jeho povinnosťou predložiť vierohodné a logické tvrdenia a tieto zároveň podložiť riadnymi dôkazmi. Súd môže ex offo vykonávať dokazovanie len výnimočne (§ 120 ods. 1 veta tretia O.s.p.) a v situácii, kedy bez daného dôkazu nie je možné vôbec rozhodnúť. Zároveň je vždy na navrhovateľovi, aby v prípade návrhu na odročenie pojednávania dôvod takého postupu riadne odôvodnil. V posudzovanej veci navrhovateľ v spomínanej žiadosti o odročenie pojednávania neformuloval žiadne konkrétne dôvody, ktoré by súdu bránili konať aj v neprítomnosti účastníka. Pokiaľ tento ponechal súdu na zváženie vykonanie ďalších dôkazov a v tomto kontexte aj určenie iného termínu konania, išlo o nenáležitý návrh, pretože v konaní nemal súd oprávnenie „pomáhať“ odvolateľovi v súvislosti s uplatneným nárokom vykonávaním nenavrnutých dôkazov a ďalším odročovaním pojednávania. Pokiaľ okresný súd vo veci rozhodol, neodňal účastníkovi možnosť konať pred súdom, pretože mu v súlade s civilno-procesnou úpravou umožnil realizovať jeho procesné práva.

Krajský súd dáva do pozornosti zásadu, ktorá platila už v rímskom práve, podľa ktorej „vigilantibus iura scripta sunt“ t. j. „práva patria len bdelym“ (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. V slobodnej spoločnosti je totiž predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva bránili a starali sa o ne, inak ich podcenením či zanedbaním môžu strácať svoje práva majetkové, osobné, satisfakčné a pod. Je preto vždy na navrhovateľovi, ktorý tvrdí, že jeho práva boli dotknuté, aby preukázal, že mu nárok patrí. Pri predložení dôkazov, ktoré dávajú jasný a zrozumiteľný doklad o jeho práve, možno žalobe vyhovieť.

Odvolanie neobsahovalo výhrady k vecnému posúdeniu žaloby, preto krajský súd ďalej rozhodnutie nepreskúmaval. Argumentácia týkajúca sa nedostatočne zisteného skutkového stavu ostala len na úrovni všeobecných tvrdení bez označenia konkrétneho pochybenia okresného súdu pri posúdení žaloby.

O trovách odvolacieho rozhodol krajský súd podľa § 142 ods. 1 (v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.), podľa ktorého účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. V odvolacom konaní bol úspešný odporca, ktorý si však náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil.

Rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 za, 0 proti.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.